

BJØRN KVARENES, tekst
CATO ARVESCHOUG, foto

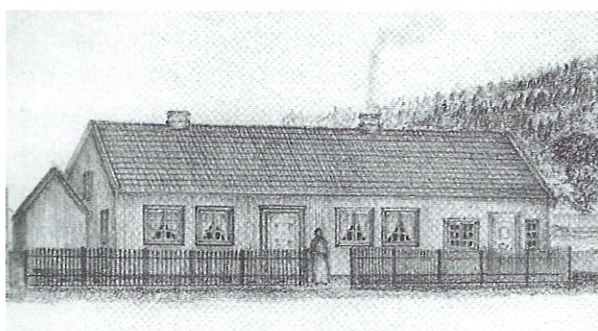
Fredede bygninger i Sandefjord

Innledningsvis må det presiseres at "Sandefjord" i denne sammenheng er kommunen slik den var fram til 1. januar 2017. Fredede bygninger i de tidligere kommunene Andebu og Stokke er derfor ikke tatt med her. Lowerket vårt beskriver ulike måter å verne bygninger og bygningsmiljøer. De kan fredes av riksantikvaren etter kulturminneloven, eller reguleres til bevaring etter plan- og bygningsloven. Dessuten kan en kommune registrere dem som verneverdig, kfr Sefrak-registreringen. Fredning er den strengeste form for vern en bygning kan få, og den kan omfatte både eksteriør, interiør og inventar.

Lenge var bygninger oppført før reformasjonen (1537) **automatisk fredet**. Denne grensen er imidlertid flyttet, slik at automatisk fredning nå omfatter alle bygninger oppført før 1650. I tillegg til dette kan nyere bygninger og bygningsmiljøer bli gjenstand for såkalt **vedtaksfredning**, av riksantikvaren. For at en vedtaksfredning skal kunne komme i stand, må bygningen være av nasjonal eller regional verdi.

Kirker i Norge er underlagt det spesielle Kirkerundskrivet, som skiller mellom fredede kirker, listeførte kirker og kirker uten spesielt vern. Bare kirker bygd før 1650 er automatisk fredet, mens alle oppført mellom 1650 og 1850 er listeført.

Sandar kirke og Sandefjord kirke er begge fredet.



Skippergata 6. Konsul Høsts tegning.



Fredet 2004.

Skippergata 6

Dette er en bygning som i følge fredningsbestemmelsene for huset er blant Vestfolds aller eldste. Allikevel var det ikke uten videre gitt at huset skulle bevares. Eierne ønsket det revet for å bygge det nye Hvaltorvet, mens tilhengerne av bevaring – anført av Foreningen Gamle Sandefjord (FGS) – mente det burde bevares. Foreningen bekostet selv en dendrokronologisk undersøkelse av huset, som avdekket at tømmeret i den eldste og vestre delen av huset var hugget i 1668. Huset var følgelig bare 18 år yngre enn fristen for automatisk fredning. Den østre delen viste seg å være temmelig nøyaktig 100 år yngre. For å sette husets alder i perspektiv kan det nevnes at Skippergata 6 er like gammelt som Tollerodden i Larvik, og eldre enn noe bolighus i Norges eldste by Tønsberg.